

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any II.—TARRAGONA, 27 Setembre de 1914.—Núm. 62.

BIBLIOTECA PÚBLICA
TARRAGONA
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

Méndez Núñez, 6, baixos

Els treballs se publiquen baix la
responsabilitat de llurs autors.
No's retornen els originals.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre . . . . . 1'50 ptes.
Anuncis, a preus convencionals.

El manifest de la J. F. N. R. de Barcelona

Plausible en tots conceptes ha sigut la idea de la Joventut Federal Nacionalista Republicana de Barcelona, al fer públic el seu manifest en el que's declara partidaria de la pau en aquesta guerra que sostenen varies nacions europees, tot i acceptant i proclamant la neutralitat.

El nostre pensament quedava ben definit en aquell article que varem publicar retolat "Neutrals i pacifistes", i casi es inútil el dir qu'hem d'expressar tota nostra conformitat al manifest dels joves federals nacionalistes barcelonins, qual manifest insertavem en lloc preferent del nostre darrer número.

S'havía dit, en un principi de la guerra, qu'aquesta no duraria, que no podia durar de cap manera, perque les dues nacions més interessades en aquesta carniceria humana, la França i l'Anglaterra, eren dues nacions que vivien a l'impuls de l'esperit modern i per tant, que's tractava de nacions civilitzades. Pero ja ho estem veient. Ni s'ha confirmat aquesta profecia, propia dels més optimistes, ni sembla que per ara's pugui entreveure una prompta solució an aquest problema que's va resolt, quin dubte hi ha, pero a copia de sacrificar vides i més vides de ciutadans que res tenen que veure amb els orgulls i amb els absolutismes que n'fen en els cors de certs homes. Cada dia seguim llegint nous morts i cada telegrama ens diu que es tant fort l'esperit bel·licós d'avui com ho era el dia de la ruptura d'hostilitats. I's deia que's tractava de nacions civilitzades! I encara hi ha qui ha gosat a dir que si Espanya devia barrejar-s'hi en aquest aldarull que tanta ruina está causant per tot el mon i tanta miseria deixarà escampada i tantes llàgrimes fa vessar per la sang humana que está tacant tants camps de batalla i tants carrers de ciutats pacífiques!...

Ens ratifiquem en la nostra resolució de neutrals i pacifistes i no podem per menys que posar-nos al costat, en aquest importantíssim assumpte, de la Joventut Federal Nacionalista Republicana de Barcelona per la seva actitud humanista i, a l'ensem, tan patriòtica en aquests moments.

***

Nostra discussió

A manera de prólec.

RENOVACIÓ, d'ensá que ha vist la llum pública, ha iniciat quiscuna controversia basada en sa manera de veure i de jutjar de certs ideals, doctrines o manera d'interpretar-les. Ha fet alusió a l'element jaumista un dia; l'altre a l'element radical, i per més que al fer-ho ha posat tota cura per a no ferir amors propis ni susceptibilitats de ningú, s'ha vist casi sempre, interpetrar sos conceptes i manifestacions amb mala fé, amb dolenteria, contestant-li amb insults i paraules que deuriem haver desaparegut, no já de les plomes dels articulistes, sino del diccionari, portant l'assumpte per un derroter baix i fangós on se fá imposible recullir

absolutament rés, quedant forçosament incontestat.

La Reconquista un dia i altre, ha estampat paraules contra RENOVACIÓ; *El Ideal* ha escrit, tantes quantes vegades a nosaltres s'ha referit, termes que no podria sostenir son director davant de persones cultes, si de tal se volgués preciar; *La Voz del Pueblo*, si bé ha sigut una consoladora excepció dintre aquest espectacle no fent us de lo que no's déu, ha deixat incontestades totes nostres manifestacions, per més que varies vegades ho ha pretengut.

Nosaltres, decididament, voldríem sostenir controvèrsies que si bé no creiem amb l'eficacia de convence al contrincant, en canvi, tenim la plena convicció de decantar a la nostra causa a tot aquell estol de joves de Tarragona que pensen i llegeixen, i que encara no han refermat lo que deurá d'ésser el seu ideal polític. En honor a ells, doncs, i entre ells hi contem als coratjosos redactors de la revista cultural *Juventud*, contestarem a uns articles que'ls setmanaris radicals de la localitat han dedicat als nacionalistes de Tarragona.

S'ha de tindre present que la causa d'aquests articles a que aludim, ha sigut un d'aparegut en RENOVACIÓ i titulat "Lerroux".

Voldríem començar per *El Ideal*, però de nou ens ho impossibilita lo destemplament del llenguatge usat en "Lerroufobia Nacionalista".

El dia que aquests senyors sápiguen (cosa que dubtem que arribi), concretant-se dintre'l terreny de les bones formes, contestarem quants arguments exposin i que amb nosaltres fassin relació. Tot alló de que no som republicans i que som clericals fins la médula, serà discutit per a demostrar que nostra manera d'ésser es completament d'acord amb el dictat de nacionalistes republicans que amb tanta, tantíssima honra ostentem.

Deurem, doncs, referir-nos única i exclusivament a *La Voz del Pueblo*, havent de fer constar la salvetat de que RENOVACIÓ recullí i comentá, contestant punt per punt (aixís mateix) tots els arguments que'l senyor Sixte Vilalba estampá en el setmanari radical deixant molt per enterra la nostra Catalunya, tristament, molt tristament, en persona que pocs dies avans havia fet protestes d'amor an ella en un acte públic el·lectual. Per qué *La Voz del Pueblo* no acabá aquella discussió fent quiscuna manifestació?

En el proper número comensarem a entrar en materia, volguent creure que l'element sá del partit radical de Tarragona sabrá fer-nos justícia, primer, escoltant-nos, després judicant-nos sens prejudicis, amb conciencia i posada la má sobre del pit el fallo a que ens fem mereixedors, tenint en compte que tots els qui componen la redacció de RENOVACIÓ defensen llurs teories polítiques i religioses per convenciment plé i acabat de que defensen la *Veritat*, per ser-ho, no per imposició de cap quefe ni *leader* a qui no reconeixen més autoritat que la de apóstols, tenedors de nostres ideals, no mandataris ni autócrates.

***

Salmerón

Aquests dies han complert sis anys de la mort den Nicolau Salmeron.

Per a nosaltres, una efeméride que recordi la mort de un dels homes que combregaren amb els nostres ideals, es sempre una recordança dolorosa, i molt més quan aquesta s'escau en republicans com en Salmerón, qui fou l'ànima d'aquell ressorgiment del poble catalá, com pogué apreciar tothom en aquell gloriós i inolblidable moviment popular, que fou bategat amb el nom de Solidaritat Catalana. Salmerón, que no era fill de Catalunya, doná bona i merecudá lliçó a molts catalans que mai s'han recordat que'l seu breçol hagi sigut aquesta terra sedenta de llibertat. El seu gest, al posar-se en un tot al costat de la nostra terra, li valgué que molts dels catalans que fins allavors no havien apreciat ni el seu talent ni el seu cor gran i bondados, li obrissin de bat a bat les portes de casa i li fessin justícia als seus mérits. En canvi, al declarar Catalunya fill adoptiu seu a Salmeron, com a petita penyora de lo molt que va treballar per la terra catalana, molts dels qui's deien republicans allavors, que no pogueren capir de cap de les maneres l'alcanç de l'obra catalaníssima realitzada per l'ilustre ex president de la República Espanyola, li varen retirar l'amistat, la confiança, l'insultaren de tal manera que no semblava sino que les beceroles no les haguessin conegut mai i deixá d'ésser per a ells l'apóstol de la democracia que fins allavors havia sigut.

En Salmerón morí, causant un dol sincer a tota la Catalunya que vol gaudir de llibertat, i una grossa alegria gaire be gens dissimulada a tota aquella gent que dient-se republicans unionistes, sinónims, segons ells, d'avençats, ni's dignaren saludar el cadávre d'un home republicá, lliurepensador, lliberal i mestre precisament d'ells mateixos.

Oh, l'odi que per Catalunya senten certs republicans!

***

La destrucció de la Catedral de Reims

La premsa de tot el mon protesta indignada per la destrucció de la Catedral de Reims. Es un dol inmens per a França i per a tot el mon civilitzat. Es una gran vergonya per a Alemanya.

Per a França és un gran dol, molt més que la pérdua d'una ciutat. Perque una ciutat pot ésser reconquistada i, la joia d'art gòtic que acaba de destruir-se no podrá ésser reedificada mai. Es una vergonya per a Alemanya que no podrá enorgullir-se mai de la seva cultura, una cultura que no ha sapigut respectar les maravelles d'art que son patrimoni no d'un poble, sino de l'humanitat tota.

No podem creure en aquestes llàgrimes de cocodril d'algún orgue de la premsa alemanya que lamenta lo ocorregut. No podem creure en la sinceritat de les lamentacions de les notes oficials després del vandàlic fet.

Fa poques setmanes l'emperador de Ale-

manya escrivia al president Wilson dient-li que deplorava com ningú la destrucció de Lovaina. Sens dubte per a convèncer al món de sa sinceritat acaben els seus exèrcits de canonejar i de reduir a runes la portentosa catedral de Reims.

I no hi ha que buscar atenuants ni justificacions al succés. L'excusa que s'ha donat oficialment de que desde les torres de la catedral s'hostilitzava als alemanys és tan burda i inverossímil, que ningú ha de creure la. Ningú que hagi vist la catedral, obra estupenda de Coucy, ningú que hagi vist encara que sols siguin les fotografies de la catedral de Reims, podrà creure que en les seves dues portentoses torres s'hi poguessin montar canons de gros calibre que alcancessin la distància ont els exèrcits imperials se troben.

Es absurd tal explicació. Es absurd suposar que anaven els francesos a ser tant insensats que convertissin en fort provisional la catedral, sapiguent que havien de cedir els arcbotants a la primera descarga.

No té justificació ni explicació plausible l'atentat comés pels alemanys. Un crim com aquest de lesa humanitat, un crim contra l'esperit com el de Lovaina i el de Reims no té excusa. Una guerra en la que's destrueixen les més maravoloses joies d'art, més se sembla a aquelles irrupcions asiàtiques de passats segles que a una lluita entre dos pobles civilitzats. ¿Quina cultura es aqueixa de que tant presum i de que tant orgullós se mostra un poble que no resisteix un moment de despit i ceba el seu odi en els monuments que son mestres de pobles?

¿Qué poden contestar en defensa d'un fet tant lamentable els intel·lectuals germanòfils? ¿Quin comentari posaran a la destrucció de la catedral de Reims els catòlics que han fet públiques ses simpaties per Alemanya?

Horroritza pensar lo que succeiria si aqueixa "cultura" alemanya s'entronitzés a Europa, si els exèrcits del kaiser entréssin victoriosos en les ciutats franceses, si més tart penetressin triomfants a Italia. L'obra dels segles, de les civilitzacions passades, de l'art dels grans mestres que foren potser tindria el mateix fi que ha tingut la joia artística que era la catedral de Reims, aquella catedral obra incomparable de l'art ogival, orgull de França, com les catedrals de París, de Chartres i d'Amiens, i admiració del mon civilitzat.

* * *

Els enemics de Catalunya (*)

El dia de la commemoració de l'onze de Setembre es feu entrega al Ajuntament de Barcelona, de la Bandera Catalana que el "Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Industria" regalà a la seva ciutat, havent constituït aquest acte un dels més brillants i solemniais que's registren en la gloriosa historia catalana.

I durant aquests emocionants moments—en els que justament si complien 200 anys de la pèrdua de les llibertats de Catalunya—del bellíssim acte de la entrega, el President del C. A. de D. del C. i de la I. En Josep Puig i Esteve feu un hermós discurs plé d'amor a Catalunya que li valgué una xardorosa explosió d'entusiasme per part de la nombrosa concurrencia que hi assistí i en quins rostres si enmirellava llur intens goig de fervents patriotes. I fou al dia següent que un diari de certa índole anti-autonomista i en lloc apart a la resenya del acte de la entrega de la Bandera feia una infamíssima delació, manifestant-la aixís:

"En la entrega de la bandera del C. A. de D. del C. i de la I., al Ayuntamiento, su presidente pronunció un discurso que termina con los siguientes párrafos:

En nom doncs, de tots els que han contribuït, avui que tot justament se compleixen dos-cents anys en que, hereva d'una llarga i honrosa historia, després de combats gloriosíssims va caure retuda per les nombroses forces de dos estats poderosos, aliats, tinc, exelentíssim senyor. l'altíssim honor de posar a les vostres mans aquesta preuadíssima bandera catalana, fent vots per a que, quan voleiant al vent sos gusporejants reflexes, brilligin en els ulls dels vianants, despertin en sos pensaments l'idea de les nacions esclavitzades i en sos pits l'afany indomable de lluitar per la seva santa llibertat.

Nosotros creemos que en alguno de esos últimos extremos hay una exageración que los enemigos de Cataluña pueden aprovechar. Aquí no hay nación alguna esclavizada y la libertad de Cataluña es la misma de España.

Aquellos extremos han tenido por consecuencia el andar por las calles algunos ilusos profiriendo gritos no muy correctos y subversivos y de los que nosotros, como catalanes honrándonos de ser españoles, enérgicamente protestamos. Las estridencias son impropias de un pueblo como el nuestro, que quiere tener por norma la serenidad."

Aixó va dir *El Diluvio* diari que s'ha dit federal—i d'aquesta vilíssima manera el fiscal trová la feina feta i'n va tenir prou per a processar a En Puig i Esteve i quin decretament causá una grossa ira entre'ls catalanistes i que s'anava a exterioritzar d'una manera contundent, si esperits més serens no haguessin recomanat calma, pagant amb el despreci més profund la tinta gesta d'*El Diluvio* el qual, com a coronament de la seva obra, el dia 17 del corrent rompé el silenci que adoptá per l'aclarament que la protesta de tots els catalans li ha produït, estampant les següents paraules encare més repugnants que la mateixa delació:

"La fiscalía ha denunciado por incitación a la rebelión al Sr. Puig Esteve por su discurso leído en el Salón de Ciento con motivo de la bandera catalana entregada al Ayuntamiento, regalo del Centre Autonomista de Dependientes del Comercio y de la Industria.

Sentimos hondamente el percance porque en el citado discurso había solamente la exaltación de un ferviente patriotismo catalán, que por su buena fe merece toda clase de excusas."

Comparis aixó amb lo primer, i diguis si's pot donar més gran covardia i rebaixament dels autors d'aquesta obra maquinada amb tanta alevoria i premeditació fent de confidents i assessors del fiscal en la persecució dels patriotes catalans. I tant com més un hi pensa amb aquesta vil delació la trova més odiosa puig que'ls qui del patriotisme en fem sentiment amorós, respectadors i tolerants amb totes les creencies honradament sentides, no podem permetrer de cap manera que dessota la xardorosa explosió d'amor a Catalunya s'hi amagués l'odi contra ningú. L'amor a Catalunya dels homes de llibertat no involucra res més que un gran afecte germanívol per tots els pobles lligats a nosaltres pels vincles geogràfics, de raça, i de convivència històrica.

Endressém al Sr. Puig i Esteve la nostra més coral adhesió i'l felicitem pel seu memorable discurs darrer, comdemnan als qui han actuat de baixos delators prenent veure el fet d'un delictes on no més hi hagué l'expressió del més ardent i sentit amor a la causa de Catalunya.

PÓLUX.

* * *

* *

Les lluites morals i espirituals del mon modern se dirimeixen entre els ciutadans de un mateix Estat, en cooperació intel·lectual amb els grupus respectius d'altres Estats i no entre'ls poders públics d'Estats rivals.

Aquesta classificació per capes implica necessàriament noves direccions per la combativitat humana, les quals se funden avans en la rivalitat de classes i d'interesos que'n les divisions d'Estats.

La guerra no pot justificar-se baix el pretext de que contribueix a la supervivencia dels més aptes. Implica, al contrari, la supervivencia dels menys aptes.

La idea de que la lluita entre les nacions sigui una part de la llei evolutiva del progrés humá, presuposa una interpretació la més equivocada de les analogies biológicas.

Les nacions belicoses no son les que poseeixen la terra: representen, al contrari, elements humans en decadencia. El paper cada vegada més restringit de la força física en totes les esferes de l'activitat humana, entranya profundes modificacions psicológicas.

Aquestes tendències resultants en la seva major part d'un orde de condicions enterament modern, engendrat per la rapidessa de les comunicacions, han fet que'ls problemes de la política internacional moderna difereixen profunda i esencialment de lo que foren anti-guament.

Les nostres idees se troben encara dominades per axiomes i principis i per la terminologia de la antiguetat.

(De "La Gran Ilusió de Norman Angell.")

Traducció lliure.

P. A. M.

* * *

L'abastiment d'aigües

Heu's-aquí la proposició darrerament presentada a l'Ajuntament i que no poguerem publicar en el passat número per manca d'espai:

"Excmo. señor: Condiciones, bajo las cuales D. Juan Caballé Goyeneche se compromete a facilitar al Excmo. Ayuntamiento de Tarragona, las aguas potables necesarias para el abastecimiento de la Ciudad.

Volúmen del agua.—La cantidad que vendrá obligado a suministrar el proponente, es la de mil plúmas, vertidas en el depósito del Olivo, o bien distribuídas entre éste y otro que se construya en un punto intermedio de la Ciudad, si así se estimase conveniente para disminuir presión a las cañerías de distribución.

El agua de que se trata es procedente de la finca "Más Caballé", antes "Más de Garriga", término de esta Ciudad, propiedad del que suscribe.

Aforos.—El proponente pondrá a disposición del Ayuntamiento la mentada cantidad de agua dentro de tres meses, pudiendo entonces ordenarse por éste cuantos aforos estime conveniente para cerciorarse de la persistencia del manantial alumbrado, así como que se practiquen cuantos análisis sean pertinentes.

Este período de aforos se entenderá prorrogado, aun luego de formalizado, el contrato, hasta el día que terminadas las obras de conducción, pueda empezar el servicio de distribución.

Conducción.—Lo mismo las obras que se efectúen en el manantial, que el material de bomba elevadora, máquinas motrices, tuberías, depósito, etc., etc., serán de primera calidad y objeto de un proyecto detallado, que será sometido al Excmo. Ayuntamiento, para que éste le preste su aprobación, simultáneamente con la formalización del contrato y ejecutando el proyecto que se acepte, bajo la inspección del personal facultativo del Ayuntamiento.

Fecha de utilización de las aguas.—A los tres meses serán puestas a disposición del Ayuntamiento; los aforos deberán durar un mes y de resultar satisfactorios, de lo que tiene la más absoluta seguridad el proponente, deberá formalizarse el contrato y aprobarse el correspondiente proyecto de conducción.

Llenados estos requisitos, el Sr. Caballé o la empresa que le substituya, vendrá obligado

(*) Retirat del número passat, per excés d'original.

a empear las obras dentro de un mes y terminarlal a los tres meses de haberlas iniciado.

Como ya se indica, el derecho del Ayuntamiento es absoluto, durante estos plazos, a seguir practicando cuantos aforos y análisis es-time oportunos.

Recepción de las Obras.—Terminadas las obras de conducción en su totalidad, serán inmediatamente recibidas por el Ayuntamiento, inaugurándose el servicio tan luego un último aforo, practicando en el depósito del Olivo, o en éste y otro si se hubiese acordado la construcción de un segundo, haya evidenciado la seguridad de que se vierten las mil plumas de agua, objeto del contrato.

De estimarse éste cumplido, el Sr. Caballé, previo el pago de que se hará en la forma que luego se indica, hará entrega al Ayuntamiento del manantial, con una zona de terreno de cincuenta metros y un camino para carruaje de acceso al mismo, de las maquinarias, tuberías y cuanto haya sido preciso para la conducción, que pasará a ser propiedad absoluta del Ayuntamiento.

Forma de pago.—Desde el instante en que el Ayuntamiento y la Junta Municipal de Vocales asociados, acuerden la adquisición del agua de "Más Caballé" y se llegue al contrato, practicados cuantos aforos y análisis se hayan estimado precisos, la Corporación Municipal deberá solicitar de la Superioridad la correspondiente autorización para emitir un empréstito de un millón de pesetas, en obligaciones de quinientas pesetas una, amortizables en cincuenta años y devengando un interés anual de cinco por ciento, pagadero por trimestres vencidos.

Dicho empréstito estará garantido por cuantos ingresos percibe y pueda percibir el Ayuntamiento por el servicio del agua y además por el manantial, depósitos, conducción y cuantas obras se hayan realizado en relación al nuevo servicio.

El precio que el Sr. Caballé recibirá por las mil plumas de agua, entregadas en las condiciones antedichas, es el de un millón de pesetas que se somete a percibir en obligaciones del empréstito municipal, a la par que al Ayuntamiento a entregarselas tan luego haya levantado acta de buena recepción de las obras efectuadas y de la cantidad de agua recibidas.

Tarragona quince de Septiembre de mil novecientos catorce.—J. CABALLÉ Y GOYENECHÉ.—Excmo. Sr. Alcalde Presidente del Ayuntamiento de Tarragona."

* * *

Les set meravelles del mon

El canó de marina.

A causa de la lluita constant, que data de més de mitj segle, entre el canó i la coraça, es la marina la que ha utilitzat sempre l'artilleria més poderosa i de més gros calibre. Cada volta que's trobava un nou sistema de blindatge oferint una resistència superior, prompte's fabricava una peça capàs de perforar aquest blindatge, lo que portava amb sí la refecció de l'artilleria, i aixís successivament, de tal manera, que un dia—ja fa d'aixó déu anys,—per tícit acord, pero cert, totes les marines se varen limitar al calibre de 305 milímetros, canó respectable que pesa 50 tonelades i llença obuses de 400 kilos.

Pero des de fá dos o tres anys l'acord se va rompre. Cada nació ha volgut tenir les més poderoses peces. Es a qui augmentí el calibre. Se han alcançat 34 ctms., després 38, més tard 40. L'América, sobre tot, vol ésser la primera en aqueix respecte, havent fabricat un canó de 406 milímetros.

Se concebeix lo que pot ésser aqueixa peça formidable, 18 mts. de longitud i un pés de 182

tonelades. El projectil pesa més de una tonelada—1.090 kilos—; es llarg de 1'63 metres, l'alsaria d'un home; conté una carga de 68 kilos de "dunnita", explossiu similar a la dinamita; son precisos 270 kilos de pólvora per a llençar aquest projectil a la velocitat fantástica de 900 metres per segón.

Llegint aquestes xifres, un se creu somniar, i no obstant, ben prompte el 406 milímetros será sobrepassat. Se estudien canons de 45 i fins de 50 centímetros de calibre.

Ara bé, no es rís, comparat a la curenya que'l porta i a la torreta que'l resguarda. Se déu primer tancar l'artilleria darrera d'espessos blindatjes que constitueixen precisament les torretes. Son grosses torres d'acer les que, amb el ters superior de la peça que sobresurt, semblen inmensos caceroles invertides. Aquelles torretes se prolonguen per un tubo blindat també fins els panyols, i per el tubo pujen les municions, obuses i cartutxos, que provenen de les entranyes del vaixell.

Al resguard de la torreta s'hi mou tot un mon, manejant aquests enormes projectils, amb tal rapidés, que ja's tira una canonada per minut, amb les peces més grosses.

En fi, no es precis oblidar que prompte's varen posar dos, després tres canons per torreta i avui en día la marina francesa, adelantant se als seus rivals, anirà a la quàdruple torreta en sos *dreadnoughts* tipo «Normandia» posat a l'astiller aquest any.

La torreta quàdruple,—quatre gegantescs que, des de que's comensí'l foc, enviarán a l'enemic varies tonelades d'acer. Que's pensi en els múltiples aparells, posats allavors en joc, apunt en alsaria i en direcció, escobillonat, maniobra de les torretes, comunicacions i transmissions de totes classes, indicadors d'alsa; altres tants mecanismes que deurán funcionar entre l'estruendo dels obuses i el terrabastall de la batalla, visió d'espant, pero espectacle grandios, meravella del geni humá aplicada a la defensa de la patria.

* * *

L'exposició Pallejá

Atentament convidats, hem tingut el gust d'assistir a la inauguració de la nova exposició fotogràfica de l'acreditat fotógraf, nostre distingit amic en Pere J. Pallejá.

El concepte de veritable artista en que tenim a l'aludit senyor, ens assegurava una agradable estona; realment, l'exposició es notable, tant per lo que toca a les obres exposades, com per l'expléndida decoració, del local. Els artistes que han intervingut a l'éxit, tots ells tarragonins, han donat prova d'estar a l'altura que l'importancia de Tarragona els necessita. Volem anomenar-los per a satisfacció nostra: Arana i Brú, encarregats dels treballs d'esculptura; Antoni Ferreté, dels estucats i decoració del sostre; Rafel Grau, de la fusteria; Marian Clanchet, de la feina de lampisteria, i Antón Reboltós, de la de pintor.

Entre'ls retrats, tots ells d'una execució finíssima, hi sobre-surt, si es possible que entre les coses perfectes hi cápiguen excepcions, una ampliació d'un nen, verdaderament notable; uns acabadíssims caps de dona jova, apart de retrats de vells i tants altres.

Els germans Pallejá, que feren els honors, tingueren la finesa d'obsequiar als concorrents amb xampany, pastes i habanos.

A tots els artistes, des de'l amo de l'establiment fins a l'últim artífex que ha contribuït a l'obra que comentem, els hi enviem nostra felicitació.

* * *

Noves

El nostre bon amic i company en Jaume J. Pamies Olivé, ha sigut nomenat redactor-corresponsal a Tarragona de la important revista *Renaixement*, que publica a Barcelona la Unió Catalanista.

Es amb veritable goig que donem la nova, per haver estat molt encertats els amics de *Renaixement* al confiar tal càrrec al nostre Pamies, al qui felicitem sincerament per la distinció de que acaba d'ésser objecte.

Hem rebut el segón número de la revista *Juventud*, corresponent a Setembre, que conté el següent sumari:

Influjo fatal.—Seamos lógicos, per Themis.—El alcoholismo, per J. Salvat i Bové.—Com volem la nostra terra, per C. Grau Recasens.—Ellas y ellos, per A. G. B.—Un telegrama.—Nuestra musa: Flor de tristeza, per Isaac Romero.—Emblema de amor, per Nicolau González Ruiz.—Glosa, per X.—Las corridas de Toros, per J. Selgas.—Bocetos de costumbres (acabament), per I. R.—La fiesta nacional, per Josep Escofet.—Crónica.

Del Sr. President de l'Ateneo tarraconense de la clase obrera varem rebre atenta carta de convit per al acte de repartició de premis que aquella societat va celebrar el prop-passat dijous a les deu de la nit.

La festa va resultar lluida, éssent aplaudits els alumnes al recullir els premis amb els que's recompensaven els seus estudis durant el curs de 1913-1914. Aixís mateix foren aplaudits i molt celebrats el discursos que pronunciaren els senyors Nogués, Vidal Perera, Martí Navarro, Cavallé, president aquest de la casa, i'l *sermonet* del Dr. López Peláez, Arquebisbe, que presidia l'acte junt amb altres autoritats.

Hem tingut el gust de estrenye la má de nostre distingit amic el diputat republicá per Tortosa en Marcellí Domingo.

A l'avansada edat de 81 anys ha mort a Reus el senyor Josep Miret i Font, persona que gosava de moltes simpaties tant a Tarragona com a la veïna ciutat.

A la distingida familia Miret enviem el testimoni del nostre condol ben sincer.

Per al pròxim diumenge, día 4 d'Octubre, la Junta Permanent de l'Unió Catalanista ha convocat Concell general extraordinari de representants, que tindrà efecte en el local social de l'Unió.

El Concell Directiu del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Industria da Barcelona, amb atent ofici ens comunica en la forma que ha quedat constituït, per a l'exercici de 1914-1915, que es aixís:

President, En Josep Puig i Esteve; Vis-presidents: primer, En Joan Bas i Soler; segon, En Josep M.ª Ribas i Puig; tercer, En Maximí Puncernau i Viladot; quart, En Pere Palá i Puig; quint, En Josep Noguera i Juliá; Vocals: primer, En Marian Vendrell i Sala; segon, En Ernest Bretó i Nolla; tercer, En Jaume Arenas; quart, En Josep M.ª Feliu i Codina; quint, En Josep Rigol i Font; Caixer, En Josep Sala i Ricol; Bibliotecari, En Felip d'Hita i Morros, i Secretari general: En Rafel Pons i Ferreras.

¡Vicultors! Bona fermentació fá bon ví; l'*Alcoogéne Pujol* produeix bona fermentació; l'*Alcoogéne Pujol* fá bon ví.

Demanis a Ramón Huguet Jacoba, Passeig de Sant Antoni, 14.—Tarragona.

PANIFICACIÓ

FORNS DE SANT ANTONI

Diariament, pá de primera.

A domicili i al comptat.

Rebollo, 20, bis. — PORT

IMP. DE J. PUJÓAN, MÉNDEZ NÚÑEZ, 5

GRAN FÀBRICA DE CALÇAT

DE

RAMÓN CAVALLÉ

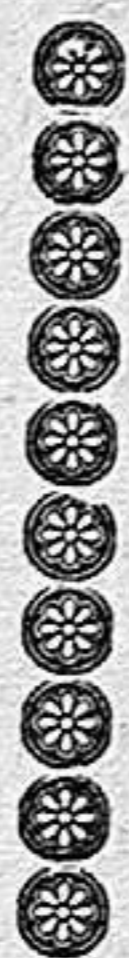
TARRAGONA

TELÉFON 120

REAL, 56

C.^a d Seguros Generales de Dusseldorf
 Segurs de transports
 La New-York, de New-York
 Companya de segurs sobre la vida
 L'UNION, de París
 Companya de segurs contra incendis.
 L'Assicuratrice Italiana, de Milan
 Companya de segurs contra accidents.
 La Continentale, de Mannheim
 Segurs de transports.
 Passeig de Colon, 11 i 12, Barcelona
 SUBDIRECTOR A TARRAGONA
 Macià Mallol Bosch, carrer de Mar, 1

Societat de socors mutals
TARRAGONA I SA PROVINCIA
 dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
 Inscripta en el Govern Civil i en la Comissaria
 general de Segurs, segons mana la Llei.
 Director facultatiu: **Dr. Rabadá**
 Per a més informes dirigir-se al domicili social:
 Rambla St. Joan, 75, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA Y CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts, electroterapia i anàlisis micro-químic d'orina i productes patològics.—Sero-Reacció de Wassermann.—Aplicació del 606
Baix la direcció del Dr. Rabadá
Ex intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Metge de les Casés de Socors de Barcelona
 Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7.—Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit.—Per a'ls pobres, franca, dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.
Rambla de Sant Joan, 75, principal.—TARRAGONA

FRANCISCO POTAU

Calçat fet
 i a la mida

Rambla de Sant Joan, 52

MAGATZEM DE FERRETERIA FUMISTERIA I QUINCALLA

Eines de totes classes.—Objectes per a regalos.—Articles per a magatzems de vins i olis

Macià Mallol Bosch, Carrer de Sant Agustí, 9

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

DE

JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamany.
 Escribanies, Plumes Stilogràfiques, pesa-cartes, copiadors, etc.

Gran novetat en pitja-papers amb rellotje veritat.
 Postals de totes menes i albums per a les meteixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

FITER Enciclopedia moderna catalana.—Edició Gallach

Léxic Català.—Divulgació de termes tècnics, científics, d'arts i oficis.—Antecedents del ordre històric i geogràfic.—Observacions tecnològiques conexas ab els coneixements artístics, científics i literaris.—Biografies.

Obra que ha merescut grans elogis de un aplec de catalans il·lustres.

Cinc volums; presentació esmerada; planxes en relleu i or; obra genuinament catalana.—Venda a plassos (38 ptes.) i al comptat (35 ptes.)—Present de un moble simbòlic.

Diccionaris de totes les llengües: Català, Castellà, Espanyol-Francés i Francés-Espanyol, Anglès-Espanyol Espanyol-Anglès.—**Pal-las**, última paraula en aquesta mena de publicacions.—**Diccionar. de Laurosse**.

Venda y subscripció de tota mena de diaris y revistes espanyoles y extrangeres: **Centre de Suscripcions de Joan Munté, Kioscos Rambla St. Joan y Rambla St. Carles.**

MOSTELLE (RAIMOST)

SUC DE RAIMS SENSE ALCOOL

The Grape Juice C.^o L.^a

Londres i Tarragona

El Vermouth més higiènic

Un exelent refresc

El millor aliment en les malalties i convalescencia.

Se ven per tot arrèu